

Міністерство культури та інформаційної політики України
Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Оркестровий факультет
музичного мистецтва естради та джазу

Кафедра

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до підготовки та проведення

АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З ФАХУ

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

закладів вищої освіти

галузь знань 02 Культура і мистецтво

спеціальність 025 Музичне мистецтво

Освітня програма *«Сольне інструментальне та вокальне виконавство»*

фахова профілізація *«Музичне мистецтво естради і джазу (естрадно-джазовий спів)»*

*Затверджено на засіданні
кафедри музичного мистецтва естради та джазу
Протокол № 9 від «18» квітня 2023 року*

*Схвалено науково-методичною радою
Протокол № 1 від «30» серпня 2023 року*

Укладач:

Дрожжина Н.В. - завідувачка кафедри музичного мистецтва естради та джазу, кандидат мистецтвознавства, доцент

Рецензенти:

Откидач В.М. - доктор мистецтвознавства, професор кафедри оркестрових інструментів Харківської державної академії культури

Чуріков В.В. - Заслужений діяч мистецтв України, професор кафедри музичного мистецтва естради та джазу

Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 025 Музичне мистецтво для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво естради» набутих здобувачами компетентностей та програмних результатів навчання.

Атестаційний екзамєн «Фах» (естрадно-джазовий спів) проводиться у формі *атестаційного екзамєну, що передбачає перевірку досягнення результатів навчання, інтегральної, загальних та фахових компетенцій.* Успішне складання атестаційного екзамєну є підтвердженням фаховості випускника, його готовності *вести педагогічну діяльність та є підставою щодо присвоєння освітньої та професійних кваліфікацій: Бакалавр музичного мистецтва. Артист (соліст) естрадного оркестру, артист ансамблю.*

В ході проведення атестаційного екзамєну здобувачі мають:

– продемонструвати набуті компетентності:

ІК. Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства, спрямованих на розвиток здатності особистості до художньо-творчої самореалізації й культурного самовираження в сфері музичного мистецтва та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК. Загальні компетентності.

2. Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
7. Здатність до критики та самокритики.
9. Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
10. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

13. Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.

15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ФК. Фахові компетентності.

1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності музичного мистецтва, усвідомлювати його художньо-естетичну природу.

2. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань музичного мистецтва.

4. Здатність володіти знанням базової музикознавчої, музично-педагогічної, методичної літератури та нотного репертуару.

5. Здатність здійснювати виконавську діяльність на базі професійних знань та навичок гри на музичному інструменті, репетиційної роботи та концертних виступів.

6. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності, аргументовані знанням музичних стилів різних епох та володінням техніками, прийомами та виконавськими методиками.

7. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності та спроможність до її вдосконалення через застосування відповідних практичних і репетиційних методик.

8. Здатність інтегрувати професійні знання та навички і використовувати їх в процесі творчої діяльності по інтерпретації музики.

9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу у виконавській, педагогічній діяльності.

10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва в виконавській, педагогічній діяльності.

11. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової діяльності виконавця, викладача.

12. Здатність збирати, аналізувати та синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі виконавської, педагогічної інтерпретації.

13. Здатність оперативно застосовувати знання, вміння та навички у педагогічній роботі в процесі формування естетичних поглядів та художніх смаків.

14. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових спеціалізованих та професійних музичних навчальних закладах.

15. Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій, вміння організувати діяльність у професійній сфері.

18. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології в процесі виконавської, педагогічної діяльності.

19. Здатність сприймати новітні концепції в сфері музичного виконавства, музикознавства, методології, музичної педагогіки та свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями.

ПРН. Програмні результати навчання.

1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.
2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.
3. Демонструвати володіння техніками, прийомами та методиками у виконавській діяльності, знання музичних стилів та репертуару.
4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
6. Винаходити оптимальні шляхи вирішення виконавських проблем, відтворювати емоційно-образний зміст музичного твору під час виконавської діяльності, створювати художній образ за допомогою комплексу музичних виражальних засобів.

8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками для жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору в процесі створення виконавських та педагогічних інтерпретацій.

9. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

10. Застосовувати теоретичні знання та навички в процесі педагогічної діяльності.

12. Використовувати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва у фаховій виконавській та педагогічній діяльності.

На атестаційний екзамен студент готує програму із 9 творів, яка включає 4 різностильові джазові стандарти (наприклад, *Ballade*, *Modern Jazz*, *Soul*, *Funk*, *Be-Bop*, *Swing*, *Blues* та ін.), сучасний твір вітчизняного композитора, народні пісні в естрадно-джазовій обробці, арії із мюзиклу чи рок-опери. У джазових композиціях можливо використовувати заздалегідь підготовлену імпрровізацію, або власноруч створену транскрипцію твору, що виконується, в інтерпретації видатних співаків.

Атестація здійснюється у формі: публічної демонстрації кваліфікаційної роботи.

Критерії оцінювання знань студентів.

Оцінка 90–100–А – відмінно – студент має добре сформовані професійні вокальні навички: вокально-технічна досконалість співу дозволяє блискуче розв'язувати складні виконавські завдання без помилок.

Програма складена із творів, які вимагають виконавської майстерності й високої вокально-технічної досконалості співу. Виконання програми відрізняється яскравою емоційною виразністю та підкреслює музично-творчу індивідуальність співака, який стилістично правильно виконує джазові та естрадні твори, добре спілкується з аудиторією під час сценічного виступу. У джазових творах присутня яскрава вокальна імпрровізація, яка має тактично

сплановану драматургію вислову, із добре продуманим синтаксисом імпровізаційної мови. Творча особистість співака харизматична з так званою «сценічною чарівністю».

Здобувач має високий рівень світосприйняття і світовідчуття мистецького мислення, здатен творчо використовувати накопичені художньо-виконавські навички, що свідчить про активне та ініціативне аналітичне мислення, має достатній досвід концертних виступів, перемоги на міжнародних та національних конкурсах та фестивалях вокального мистецтва.

Результати атестаційного екзамену дозволяють зробити висновок, що здобувач має великий творчо-виконавський потенціал, володіє усією палітрою вокальної музично-виконавської майстерності, здібний до різнобічної практичної діяльності як соліст (артист) оркестру (ансамблю) естрадних інструментів із творчим ставленням до виконавської діяльності.

Оцінка 82 – 89 – В – добре – здобувач має сформовані відмінні професійні вокальні навички: вокально-технічна досконалість у співі дозволяє добре розв'язувати складні виконавські завдання.

Програма складена із творів, які вимагають виконавської майстерності і високої вокально-технічної досконалості в співі. Виконання програми відрізняється яскравою емоційною виразністю та підкреслює музично-творчу індивідуальність співака, який стилістично правильно виконує джазові та естрадні твори, добре спілкується з аудиторією під час сценічного виступу. Технічна свобода в співі визначає й уміння виразити голосом художні образи твору. У джазових творах присутня яскрава вокальна імпровізація. Однак, виконання вокальних творів має несуттєві помилки.

Здобувач має високий рівень світосприйняття і світовідчуття мистецького мислення. Результати екзамену за фахом дозволяють комісії зробити висновок, що здобувач має великий творчо-виконавський потенціал, володіє усією палітрою вокальної музично-виконавської майстерності, здібний до різнобічної практичної діяльності як соліст (артист) оркестру

(ансамблю) естрадних інструментів із творчим ставленням до виконавської діяльності.

Оцінка 75–81–С– добре – студент має добре сформовані професійні вокальні навички (точність інтонації, тривалість дихання, володіння кантиленою, чітка вимова, вільне оперування специфічними вокально-технічними прийомами естрадно-джазового виконавства тощо). Технічна свобода в співі визначає й уміння виразити голосом художні образи твору.

Виконання сольної програми відзначається емоційною виразністю, підкреслює музично-творчу індивідуальність співака. Виконання вокальних творів музично виразне, але має несуттєві помилки. У джазових творах наявна вокальна імпровізація, яка має незначні огріхи.

Результати атестаційного екзамену з фаху дозволяють комісії зробити висновок, що здобувач має достатній творчий та науковий потенціал, він здібний до різнобічної практичної діяльності як соліст (артист) оркестру (ансамблю) естрадних інструментів із творчим ставленням до виконавської діяльності.

Оцінка 64–74–D– задовільно. Здобувач не має стабільності в якісному звучанні голосу, вокальні дані мають недоліки, які можуть бути усунені за умови систематичної праці (наприклад, малий діапазон, млява дикція, нечиста інтонація тощо).

Виконання програми емоційно виразне, але володіння голосом технічно недовершене. Здобувач має творчий потенціал та перспективу професійного росту, він здібний до різнобічної практичної діяльності як соліст (артист) оркестру (ансамблю) естрадних інструментів із задовільним ставленням до виконавської діяльності.

Оцінка 60–63–E– задовільно. Здобувач демонструє суттєві недоліки у звукоутворенні, що мають проблематичну перспективу усунення. Виконання сольної програми емоційно невиразне, володіння голосом технічно недовершене, але здобувач має задовільний творчий потенціал.

Результати атестаційного екзамену з фаху дозволяють комісії зробити висновок, що творчий потенціал здобувача має достатню перспективу професійного зростання, він здібний до різнобічної практичної діяльності як соліст (артист) оркестру (ансамблю) естрадних інструментів із задовільним ставленням до виконавської діяльності.

Оцінка 35–59–FX– незадовільно (з можливістю повторного складання). Виконання сольної програми на низькому художньому та вокально-технічному рівнях, без урахування стилістичних та жанрових особливостей творів, емоційно не виразне. Виконання вокальних творів має суттєві помилки, володіння голосом технічно недовершене. Вокальна імпровізація у джазових творах відсутня або має значні помилки.

Результати атестаційного екзамену з фаху дозволяють комісії зробити висновок, що творчий потенціал здобувач має дуже слабку перспективу професійного зростання.

Оцінка 1–34–F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни).

Виконання сольної програми на дуже низькому художньому та вокально-технічному рівнях, без урахування стилістичних та жанрових особливостей творів, емоційно не виразне. Виконання вокальних творів має суттєві помилки, володіння голосом технічно недовершене. Вокальна імпровізація в джазових творах відсутня або має дуже значні помилки.

Результати атестаційного екзамену з фаху дозволяють комісії зробити висновок, що творчий потенціал студента не має перспектив професійного зростання.